

Sygn. akt IV U 574/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Tadeusz Piesowicz

Protokolant: sekr. sąd. Monika Buźniak

po rozpoznaniu w dniu 04 grudnia 2013 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania J. Ł.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 10 kwietnia 2013 roku, znak: (...)

w sprawie J. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się J. Ł. emeryturę od dnia 01 marca 2013 roku.

Sygn. akt IV U 574/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 4 grudnia 2013 roku

Decyzją z dnia 10 kwietnia 2013 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. , powołując się na przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 roku (Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227, z późn. zm.) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43, z późn. zm.) odmówił J. Ł. przyznania emerytury. Organ rentowy wskazał, że odwołujący nie spełnia przesłanek do nabycia emerytury, ponieważ na dzień 1 stycznia 1999 r. nie wykazał co najmniej 15-letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy podniósł, że na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny staż ubezpieczeniowy odwołującego wynosi 30 lat 5 miesięcy i 3 dni, w tym 6 lat 2 miesiące i 8 dni pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie zaliczył do pracy w szczególnych warunkach okresu od 15 września 1971 roku do 23 kwietnia 1989 roku, ponieważ zeznania świadków nie stanowią dowodu na potwierdzenie okresów pracy w szczególnych warunkach.

Od powyższej decyzji odwołał się J. Ł. zarzucając rozstrzygnięciu organu rentowego wadliwe uznanie, że nie wykazał on 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Podniósł, iż w spornym okresie od 15 września 1971 roku do 23 kwietnia

1989 roku był zatrudniony w firmie (...) na stanowisku mechanika samochodowego. Podkreślił, iż wykonywał pracę mechanika samochodowego tylko w kanale remontowym.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumentację, której użył w zaskarżonej decyzji. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponownie wskazał, że odwołujący się udowodnił okres zatrudnienia wynoszący na dzień 1 stycznia 1999 roku co najmniej 25 lat, jednak nie legitymuje się okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynoszącym co najmniej 15 lat.

Bezspornym w niniejszej sprawie było, że odwołujący się J. Ł., ur. (...), na dzień 11 stycznia 1999 roku łączny staż ubezpieczeniowy odwołującego wynosi 30 lat 5 miesięcy i 3 dni, w tym 6 lat 2 miesiące i 8 dni pracy w warunkach szczególnych, tj. okres zatrudnienia od 20 lipca 1990 roku do 30 września 1996 roku na stanowisku – mechanika samochodowego w kanałach remontowych. Wniosek o przyznanie emerytury odwołujący złożył dnia 26 marca 2013 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. Ł. w okresie od 1 września 1967 roku do 17 sierpnia 1970 roku był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w N. jako uczeń zawodu a ostatecznie pół roku pracował w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodu ciężarowego marki S. o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

W okresie od 15 września 1971 roku do 30 września 1996 roku był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) w N., przekształconym w Przedsiębiorstwo (...) Oddział (...) N. a następnie w Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe (...) spółka z o.o. w N. na stanowisku mechanika samochodowego. W przedsiębiorstwie było ok. 100 samochodów ciężarowych m.in. marki S., J., K., Z. i zatrudnionych było ok. 30 mechaników, którzy pracowali na trzy zmiany a od lat 80-tych na dwie zmiany przy naprawie tych pojazdów oraz przyczep. Naprawa wykonywana była w kanałach remontowych początkowo były trzy kanały remontowe a później sześć oraz stacja diagnostyczna.

Praca odwołującego polegała m.in. na remontach podwozia, zawieszenia, naprawie sprzęgła oraz skrzyni biegów. Czynności te wykonywane były przez odwołującego w kanałach remontowych. Zdarzały się również sporadycznie naprawy samochodów ciężarowych w terenie ok. 2-3 razy w roku. Odwołujący otrzymywał posiłki regeneracyjne.

Razem z odwołującym się byli zatrudnieni m.in. J. C. i A. S. w charakterze mechaników samochodowych.

Od maja 1989 roku do czerwca 1990 roku odwołujący pracował na eksporcie na terenie byłego ZSRR w M., również w charakterze mechanika samochodowego.

dowód: świadectwa pracy k. 31 i k. 36 akt ZUS, zeznania świadków zawarte w protokole rozprawy: J. C. od 02:55 min do 12:49 min, A. S. od 13:04 min do 23:32 min oraz zeznania odwołującego od 23:42 min do 34:12 min, akta osobowe odwołującego z (...) koperta k. 15

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego oraz dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy, której autentyczności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania. Sąd oparł się również na zeznaniach odwołującego się oraz świadków J. C. oraz A. S., uznając je za wiarygodne, spójne, logiczne, a także zgodne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Świadkowie pracowali wspólnie z odwołującym się i szczegółowo wskazali na czym polegał charakter jego pracy. Brak jest, w ocenie Sądu, jakichkolwiek podstaw do podważenia wiarygodności zeznań w/w świadków. Zeznania przesłuchanych w sprawie świadków oraz zgodne z nimi zeznania odwołującego potwierdziły w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości charakter zatrudnienia i rodzaj pracy wykonywanej przez J. Ł. w spornym okresie. Wynika z nich, iż odwołujący pracował w pełnym wymiarze czasu pracy jako mechanik samochodowy w kanale remontowym, zatem okres ten stanowił pracę w warunkach szczególnych. W sprawie nie ma znaczenia, iż odwołujący przez pewien okres zatrudnienia był również brygadzystą, albowiem wiązało się to tylko ze zwiększeniem wynagrodzenia a czynności wykonywane przez J. Ł. nie uległy zmianie. Podkreślić również należy, iż okres zatrudnienia od 20 lipca 1990 roku do 30 września 1996 roku

został przez ZUS uwzględniony jako praca w warunkach szczególnych a jak zostało ustalone J. Ł. przez cały okres zatrudnienia wykonywał te same prace mechanika samochodowego w kanale remontowym.

Nadto z zeznań odwołującego wynika, iż przez ostatnie pół roku zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w N. wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Pozostałe okoliczności sprawy uznał Sąd za bezsporne, bowiem nie były one kwestionowane przez strony. Również dokumenty przedstawione na stwierdzenie powyższych okoliczności zostały ocenione jako w pełni wiarygodne i prawdziwe.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. Ł. zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie było ustalenie czy odwołujący się J. Ł. spełnił warunki do przyznania mu emerytury w związku z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r. nr 153, poz. 1227 z zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r., przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. 1 stycznia 1999 r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Na mocy z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 tej ustawy. Zgodnie z dyspozycją art. 32 ust 2 cyt. ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei ust. 4 cyt. przepisu stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z powyższego wynika, że w celu ustalenia, czy odwołującemu się przysługuje emerytura w wieku niższym niż wynikający z art. 27 ust. 1 przywołanej ustawy (tj. w wieku niższym niż 65 lat w przypadku mężczyzny), należy odwołać się do przepisów dotychczasowych, w szczególności do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, z późn. zm.). Zgodnie z § 2 ust. 1 w/w rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych, są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Stosownie do § 4 ust. 1 w/w rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W świetle § 2 ust. 2 w/w rozporządzenia zakład pracy stwierdza zatrudnienie w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Bezspornym w niniejszej sprawie było to, że J. Ł., w dniu (...) ukończył 60 lat, na dzień 1 stycznia 1999 roku wykazał łączny staż ubezpieczeniowy w wymiarze 30 lat 5 miesięcy i 3 dni, w tym 6 lat 2 miesiące i 8 dni pracy w warunkach szczególnych, tj. okres zatrudnienia od 20 lipca 1990 roku do 30 września 1996 roku. Spór dotyczył natomiast wymaganego okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Kwestią sporną było zaliczenie jako pracy w szczególnych warunkach pozostałego okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w N., przekształconym w Przedsiębiorstwo (...) Oddział (...) N..

Organ rentowy nie uznał ww. okresu jako pracy w warunkach szczególnych.

Zważyć należy, że zgodnie z utrwalonym poglądem doktryny i judykatury w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okoliczności także w oparciu o inne dowody. Postępowanie w sprawach emerytalnych jest bowiem dwuetapowe, stąd też przed organem rentowym "sprawa emerytalna" ma charakter administracyjnoprawny, a w postępowaniu stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. Na etapie postępowania odwoławczego sprawa o emeryturę - uprzednio administracyjna - staje się sprawą cywilną w rozumieniu art.1 kpc. Do jej rozpoznania stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego, a zasadniczym celem tego postępowania jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ubezpieczony jako strona faktycznie słabsza korzysta ze wzmożonej ochrony procesowej, którą gwarantują szczególne przepisy proceduralne dotyczące postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, stąd też w przedmiotowej sprawie Sąd dopuścił dowód z zeznań świadków oraz odwołującego na okoliczność wykonywania przez odwołującego się pracy w szczególnych warunkach.

Za pracę w szczególnych warunkach uznać należy taką pracę, która spełnia kryteria określone w przepisach w/w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. – a mianowicie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach wymienionych w wykazie A lub B stanowiących załącznik do rozporządzenia.

Cytowane rozporządzenie w dziale XIV pkt 16 wskazuje, iż pracami w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, są m.in.: prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych.

Z ustalonego stanu faktycznego jasno wynika, że odwołujący się wykonywał pracę mechanika pojazdów samochodowych w kanale remontowym, a prace te były wykonywane w pełnym wymiarze czasu pracy. W ocenie Sądu należy uznać, iż odwołujący się wykonywał prace w warunkach szczególnych. Odwołujący udowodnił zatem, iż okres pracy na stanowisku mechanika samochodowego w (...) Przedsiębiorstwie (...) w N., przekształconym w Przedsiębiorstwo (...) Oddział (...) N. był okresem pracy w szczególnych warunkach, wymaganym dla uzyskania „wcześniejszej” emerytury. Podkreślić należy, iż okres zatrudnienia od 20 lipca 1990 roku do 30 września 1996 roku został przez ZUS uwzględniony jako praca w warunkach szczególnych a jak zostało ustalone J. Ł. przez cały okres zatrudnienia wykonywał te same prace mechanika samochodowego w kanale remontowym

Zwrócić należy również uwagę na stanowisko zawarte w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2009 roku, II UK 333/08, LEX nr 1001310 z którego wynika, iż uwzględnienie okresów wykonywania pracy szkodliwej lub uciążliwej wymaganej do przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym - następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale szkodliwego zatrudnienia, tyle że ocena prawna tych ustaleń powinna być racjonalna, bez stosowania "aptekarskiej" miary lub "stopera w rękę". Dlatego też ewentualne inne czynności wykonywane przez odwołującego związane np. z pójściem po narzędzia czy wykonania części prac poza kanałem remontowym nie mają wpływu na okoliczność, iż praca ta wykonywana była w warunkach szczególnych.

Nadto zdaniem Sądu odwołujący się wykonywał pracę kierowcy samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez ostatnie pół roku zatrudnienia w Przedsiębiorstwie(...) w N.. Zatem J. Ł. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony wymienionym w wykazie A, dziale VIII, pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Tym samym odwołujący spełnił warunki dla przyznania emerytury wskazane w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc oraz powołanych przepisów zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu J. Ł. emeryturę od dnia 1 marca 2013 roku, tj. od miesiąca złożenia wniosku o emeryturę.